

KARTA KURSU

Nazwa	System polityczny RP	
Nazwa w j. ang.		
Koordynator	prof. dr hab. Andrzej Jaeschke	Zespół dydaktyczny
		prof. dr hab. Andrzej Jaeschke dr Barbara Węglarz
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Omówienie i przygotowanie do samodzielnego poznawania zróżnicowanych elementów, politycznych, instytucjonalnych i ustrojowych Polski po 1989 r. Egzemplifikacja struktur i sposobu działania poszczególnych instytucji politycznych. Kształtowanie umiejętności oceny systemu politycznego, doskonalenie kwalifikacji z zakresu pracy z tekstem źródłowym o ustrojowej i politycznej proveniencji.

Warunki wstępne

Wiedza	• Ma podstawową wiedzę o przemianach systemowych w Polsce przed 1989 r. • Posiada ogólną wiedzę o organach państwa i ich funkcjach. • Zna Konstytucję RP i podstawowe pojęcia z zakresu wiedzy o państwie.
Umiejętności	• Umie zastosować i dobrać właściwą terminologię do opisu zjawisk związanych z instytucjami politycznymi. • Rozróżnia i potrafi nazwać organy państwa, a także podstawowe ustroje i systemy polityczne. • Umie samodzielnie dobrać właściwą lekturę dotyczącą określonego tematu.
Kursy	• Nauka o państwie • Prawo konstytucyjne

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Posiada szczegółową wiedzę na temat systemu politycznego RP. Zna uwarunkowania ustrojowe i polityczne dla funkcjonowania instytucji polskiego systemu politycznego (parlament, rząd, prezydent, organy wymiaru sprawiedliwości)	K_W2
	W02 Rozumie historyczne, kulturowe, społeczne i gospodarcze determinanty kształtujące system polityczny RP. Posiada wiedzę na temat społecznego i politycznego zróżnicowania polskiej sceny politycznej.	K_W4

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Swobodnie operuje pojęciami podstawowymi z zakresu kursu i terminologią szczegółową odnoszącą się do podmiotów życia publicznego	K_U01
	U02 Potrafi dokonać analizy porównawczej kampanii wyborczych	K_U2
	U03 Potrafi aktualizować wiedzę o zmianach w polskim życiu publicznym poprzez wykorzystanie źródeł normatywnych i prasowych	K_U3

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Jest przygotowany do działalności społecznej i politycznej, w szczególności do korzystania z biernego prawa wyborczego.	K_K1
	K02 Potrafi podejmować zadania organizacyjne w grupie występując w roli inicjatora i lidera działań publicznych	K_K2
	K03 Potrafi przekazywać wiedzę i umiejętności osobom nieprzygotowanym do działalności publicznej.	K_K4

Organizacja- studia stacjonarne												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E

Liczba godzin	30	30					tak

Organizacja- studia niestacjonarne											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	35	10									tak

Opis metod prowadzenia zajęć- studia stacjonarne i niestacjonarne

Wykład konwersatoryjny.

Ćwiczenia:

- Projekt grupowy- prezentacja multimedialna.
- Analiza tekstu oraz analiza porównawcza treści aktów prawnych regulujących system polityczny RP.
- Dyskusja.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X			X		X
W02							X	X			X		X
U01							X	X			X		X
U02							X	X			X		X
U03							X	X			X		X
K01							X	X					X
K02							X	X					
K03							X	X					X

Kryteria oceny	Na ocenę z ćwiczeń składają się: -obecność na zajęciach, -aktywność w dyskusji (punktowana), -referat/projekt grupowy. Oceny z ćwiczeń: 4.0, 4.5, 5.0 dają dodatkowe punkty do egzaminu.
----------------	--

	Egzamin ustny.
--	----------------

Uwagi	Oceny z ćwiczeń niższe niż 4.0 nie kwalifikują do przyznania dodatkowych punktów do egzaminu. Przepisanie oceny z kursu o tej samej nazwie tylko pod warunkiem ekwiwalentnej liczby godzin i punktów ECTS oraz oceny minimum dobrej.
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Zarys teorii systemu. Polityka – walka o władzę czy służba publiczna. Pojęcie systemu politycznego i jego elementy – główne ujęcia: instytucjonalne, racjonalne, funkcjonalne, cybernetyczne, funkcjonalne.
2. Porównanie współczesnych systemów politycznych - perspektywa europejska i światowa. Polskie tradycje historyczne i ich wpływ na kształt systemu politycznego. Ewolucja polskiego systemu politycznego przed 1990 r.
3. Prawa i wolności obywatelskie oraz polityczne: geneza i wymiar normatywny. Jawność życia publicznego. Ochrona obywateli przed arbitralnością organów władzy publicznej. Skarga konstytucyjna. Rzecznik Praw Obywatelskich.
4. Współczesne teorie demokracji. Formy demokracji bezpośredniej, e-demokracja. Referenda w III RP. Mniejszości narodowe, religijne, polityczne i inne, ich rola oraz ochrona.
5. Partie polityczne, ruchy społeczne, związki wyznaniowe i grupy interesów. Związki zawodowe i organizacje przedsiębiorców. Znaczenie dialogu społecznego. Rywalizacja polityczna: podziały socjopolityczne.
6. Funkcje wyborów w systemach demokratycznych i autorytarnych. Systemy wyborcze. Zachowania wyborcze i ich typologia. Zasady prawa wyborczego. Ewolucja polskich ordynacji wyborczych.
7. Wybory w okresie transformacji ustrojowej (1989-1993). Wybory parlamentarne 1989. Wybory samorządowe 1990. Wybory prezydenckie 1990. Wybory parlamentarne 1991. Wybory parlamentarne 1993.
8. Wybory w czasach stabilizacji systemu politycznego (1994-2000). Wybory samorządowe 1994. Wybory prezydenckie 1995. Wybory parlamentarne 1997. Wybory samorządowe 1998. Wybory prezydenckie 2000.
9. Modernizacja systemu wyborczego (2001-2005). Wybory parlamentarne 2001. Wybory samorządowe 2002. Wybory do Parlamentu Europejskiego 2004. Wybory parlamentarne 2005. Wybory prezydencie 2005.
10. Wybory pod znakiem konsolidacji i dominacji politycznej (2006-2011). Wybory samorządowe 2006. Wybory parlamentarne 2007. Wybory do Parlamentu europejskiego 2009. Wybory prezydenckie 2010. Wybory samorządowe 2010. Wybory parlamentarne 2011.
11. Pojęcie reżimu politycznego i jego typologia. Podstawowe instytucje systemu politycznego. Znaczenie ich struktury i funkcjonowania dla demokratyczności systemu politycznego oraz jego efektywności.
12. Władza ustawodawcza – zmiany ustrojowe i polityczne. Struktura i funkcje parlamentu. Funkcje parlamentu. Kontrolne i kreacyjne prerogatywy obu izb. Sejmy poszczególnych kadencji. Prawa i obowiązki posła oraz senatora.
13. Władza wykonawcza. Pozycja głowy państwa. Kompetencje i odpowiedzialność prezydenta RP. Pozycja rządu i premiera. Typy i zasady tworzenia koalicji gabinetowych. Charakterystyka rządów polskich po 1989 r. Struktura organizacyjna Rady Ministrów.
14. Administracja publiczna – centralna, regionalna i lokalna. Zasada decentralizacji i

dekoncentracji. Samorząd terytorialny. Reformy samorządowo-administracyjne po 1989 r. Kształtowanie tożsamości lokalnej i regionalnej Polaków.

15. Władza sądownicza. Zasada organizacji i funkcjonowania sądownictwa. Trybunał Konstytucyjny i Trybunał Stanu. Sąd Łustracyjny, Sądy Powszechne. NSA, Sądy Wojskowe, Krajowa Rada Sądownictwa.

Wykaz literatury podstawowej

1. Antoszewski A., *System polityczny RP*, Warszawa 2012.
2. Lisicka H., *System polityczny RP*, Wrocław 2005.
3. Piasecki A. K., *Wybory w Polsce 1989-2011*, Kraków 2012.

Wykaz literatury uzupełniającej

1. Chwalba A., *III Rzeczpospolita: raport specjalny*, Kraków 2005.
2. Dudek A., *Historia polityczna Polski 1989-2005*, Kraków 2007.
3. Godlewski T., *Polski system polityczny. Instytucje – procedury – obywatele*, Toruń 2007.
4. Grzybowski M. (red.), *System rządów Rzeczypospolitej Polskiej: założenia konstytucyjne a praktyka ustrojowa*, Warszawa 2006.
5. Jednaka W., *Gabinety koalicyjne w III RP*, Wrocław 2004.
6. Kornaś J. (red.), *Kryzys Rzeczypospolitej Polskiej? : studia z zakresu funkcjonowania systemu politycznego*, Kielce 2006.
7. Raciborski J. (red.), *Elity rządowe III RP 1997-2004: portret socjologiczny*, Warszawa 2006.
8. Skrzydło W. (red.), *Sądy i trybunały w konstytucji i w praktyce*, Warszawa 2005.
9. Szeliga Z. (red.), *Organy władzy publicznej w świetle konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r.*, Lublin 2006.
10. Wiatr J. J., Raciborski J., Bartkowski J., Frątczak-Rudnicka B., Kilian J., *Demokracja polska 1989-2003*, Warszawa 2003.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)- studia stacjonarne

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	0

	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	10
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) **studia niestacjonarne**

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	35
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	10
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	0
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		100
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4